

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (історія)»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014.03 Середня освіта (історія)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: вчитель історії, історик

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського

державного університету

(протокол № 6 від «27» листопада 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію

з «29» листопада 2017 р.

В.о. ректора Херсонського державного університету

професор Н.А.Тюхтенко

(наказ № 819-Д від «29» листопада 2017 р.)

Херсон, 2017 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (історія)» з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти розроблена робочою групою у складі:

1. Цибуленко Лариса Олександрівна, к.і.н., доцент, завідувач кафедри історії України та методики викладання.
2. Водотика Сергій Григорович, д.і.н., професор, професор кафедри історії України та методики викладання.
3. Кузовова Наталя Миколаївна, к.і.н., доцент, доцент кафедри історії України та методики викладання.
4. Павленко Віктор Якович, к.і.н., доцент, доцент кафедри історії України та методики викладання.
5. Цибуленко Геннадій Володимирович, к.і.н., доцент, доцент кафедри історії України та методики викладання.
6. Батенко Ганна Вячеславівна, к.і.н., доцент, доцент кафедри історії України та методики викладання.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Кулікова Лілія Борисівна доктор педагогічних наук, професор, перший проєктор Херсонської державної морської академії, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін.
2. Новгородський Володимир Вікторович, директор Херсонської загальноосвітньої спеціалізованої школи № 31.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Середня освіта (історія)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (історія)

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр. Вчитель історії, історик
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (історія)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію УД № 22007912
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6
Передумови	Повна загальна середня освіта, на основі результатів зовнішнього незалежного оцінювання (вступних випробувань)
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	Освітньо-професійна програма діє до 01 липня 2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка бакалаврів у галузі освіти на основі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук: викладачів історичних дисциплін для роботи в середніх навчальних закладах, істориків	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна	Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Спеціальність – 014.03 Середня освіта (історія)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма з академічною та прикладною орієнтацією, що орієнтована на підготовку фахівців у галузі освіти – вчителів історії, істориків.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.03. Середня освіта (історія). Вивчення передових методів та форм викладання історії, виховання засобами історії, сучасних методів та новітніх досягнень у галузі історичних дисциплін в Україні та світі для підготовки вчителів історії. Ключові слова: освіта, середня освіта, історія, історик, вчитель історії
Особливості програми	Програма дає можливість отримання подвійного диплому в рамках діючих угод про співпрацю університету з провідними зарубіжними освітніми закладами.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом: 2320 викладачі середніх навчальних закладів; 2443.2 історики; 2431.2 архіваріуси та зберігачі у музеях та бібліотеках
Подальше навчання	Навчання за програмою підготовки магістра зі спеціальностей 014.03 Середня освіта (історія), 032 Історія та археологія, а також за іншими програмами підготовки магістра
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота, виконання дипломної роботи, виробнича та переддипломна практики. Студенто-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за трьома шкалами: Національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано/незараховано»), ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою. Оцінюються усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, лабораторна, проектна робота, дипломна робота
6 – Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання та розуміння предметної галузі, професії; основних концепцій, базових категорій, історичних понять; 2. Здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації; 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 4. Здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення; 5. Здатність до міжособистісного спілкування; вміння працювати в команді, мотивувати людей та досягати спільної мети; розуміння та повага до різноманітності та мультикультурності; 6. Здатність діяти з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, з повагою ставитися до права й закону; 7. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення; 8. Здатність розуміти значення інформації в сучасному суспільстві, відповідально ставитися до питань інформаційної безпеки; 9. Уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел; здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології; 10. Володіння необхідними навичками професійного спілкування другою (іноземною) мовою
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати основи теорії історичного розвитку та методології історії; 2. Мати уявлення про етапи становлення та розвитку історії як науки, знати її основні напрямки та школи, зарубіжні та вітчизняні історіографічні концепції, її представників; 3. Знати закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з

	<p>історії країн світу;</p> <ol style="list-style-type: none">4. Мати ґрунтовні знання з історії України, давати їй аналіз в загальноєвропейському контексті, розуміти суть європейського антропогенезу і процесу формування українського народу;5. Знати основи археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін;6. Знати явища й процеси української та зарубіжної культури;7. Знати основи методики викладання історії в загальноосвітніх навчальних закладах;8. Знати методи наукових досліджень;9. Знати сучасні засоби комунікацій та інформації;10. Орієнтуватися в новітніх досягненнях з історії України та інших країн світу, світової історіографії та джерелознавства;11. Знати методологію та методику досліджень історії різних цивілізацій, спільнот;12. Володіти базовою іноземною мовою;13. Володіти основами наукової комунікації іноземними мовами;14. Орієнтуватися в основних закономірностях і тенденціях історичного процесу в просторі і часі;15. Використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;16. Володіти в достатній мірі основами дидактики, педагогічною культурою, загальними принципами організації навчання та виховання;17. Володіти навиками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з різними базами даних, бібліотечними та музейними фондами;18. Комплектувати, обробляти та класифікувати архівні документи, археологічні та етнографічні матеріали;19. Користуватися ЕОМ для виявлення й обробки джерельних даних;20. Володіти необхідним лексичним мінімумом сучасних і давніх іноземних мов в межах потреби
--	---

	<p>своєї професійної діяльності;</p> <p>21.Вести краєзнавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;</p> <p>22.Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в середніх навчальних закладах</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати основи філософії, педагогіки, економіки, права, політології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості; 2. Знати основи фундаментальних природничих наук, в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних історичних дисциплін; 3. Знати основи теорії історичного розвитку та методології історії; 4. Розуміти закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії рідного краю, України, країн світу; 5. Володіти основами археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін; 6. Знати явища й процеси української та зарубіжної культури; 7. Знати основи методики викладання історії в загальноосвітніх навчальних закладах; 8. Знати основи методики викладання правознавства в загальноосвітніх навчальних закладах; 9. Знати методи наукових історичних досліджень; 10. Володіти сучасними засобами комунікацій та інформації. 11. Використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності; 12. Викладати історію (предмети спеціалізації – за наявності) в середніх навчальних закладах; 13. Володіти навиками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з спеціалізованими базами даних, бібліотечними та музейними фондами; 14. Комплектувати, обробляти та класифікувати архівні документи, археологічні та етнографічні матеріали; 15. Використовувати ЕОМ для виявлення й обробки джерельних даних. 16. Володіти необхідним лексичним мінімумом сучасних і давніх іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності; 17. Вести краєзнавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток; 18. Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в середніх навчальних закладах

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Випусковою кафедрою спеціальності є кафедра історії України та методики викладання. Підготовка спеціалістів здійснюється професорами, докторами історичних наук – 3, педагогічних наук – 2, юридичних наук – 2; соціологічних наук – 1; психологічних наук – 1; філологічних наук – 1; біологічних наук – 1; доцентами, кандидатами історичних наук – 10, кандидатами філософських наук – 1, кандидатам політичних наук – 1, кандидатам економічних наук – 1, кандидатами педагогічних наук – 2, кандидатами філологічних наук – 3.
Матеріально-технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - спеціалізовані кабінети: навчально-методичний кабінет історичних дисциплін кафедри історії України та методики викладання, навчально-методичний кабінет інформаційних технологій історико-соціальних дисциплін факультету психології, історії та соціології; - науково-дослідна археологічна лабораторія Херсонського державного університету; - архів-музей Херсонського державного університету
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційні та навчально-методичні матеріали розміщені в навчально-методичних кабінетах, в електронному вигляді – на сайтах кафедр історії України та методики викладання, всесвітньої історії та історіографії, література та фахові періодичні видання представлені в науковій бібліотеці ХДУ, ХОУНБ ім. О.Гончара
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість переведення студентів з інших ЗВО України за спеціальністю 014.03 Середня освіта (історія) з перерахуванням дисциплін у межах кредитно-трансферної системи
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На підставі міжнародних угод про співпрацю з Поморською Академією (м. Слупськ, Польща), Шуменським педагогічним університетом імені Єпископа Костянтина Преславського (м. Шумен, Болгарія).</p> <p>Можливість академічного стажування студентів та викладачів у ЗВО-партнерах</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	В межах ліцензійного обсягу спеціальності згідно з правилами прийому та навчальними планами, розробленими для іноземців

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія	3	екзамен
ОК 2.	Історія української культури	3	диференційований залік
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 4.	Іноземна мова	6,5	екзамен
ОК 5.	Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)	3	залік
ОК 6.	Інформаційні технології в галузі	3	залік
ОК 7.	Педагогіка	4	екзамен
ОК 8.	Психологія	3	екзамен
ОК 9.	Вікова фізіологія і валеологія	3	залік
ОК 10.	Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи)	3	залік, диференційований залік
ОК 11.	Вступ до спеціальності	4,5	екзамен
ОК 12.	Історія первісного суспільства	4,5	екзамен
ОК 13.	Історія стародавнього Сходу	4,5	екзамен
ОК 14.	Історичне краєзнавство	3	залік
ОК 15.	Історія стародавньої Греції та Риму	5	диференційований залік
ОК 16.	Історія України (Давня історія України)	4	екзамен
ОК 17.	Археологія	5	диференційований залік
ОК 18.	Історія України (Середньовічна історія України)	4	екзамен

ОК 19.	Історія Європи (Середні віки та Ранній Новий час)	8	залік
ОК 20.	Джерелознавство	5	диференційований залік
ОК 21.	Історія слов'янських країн (Середні віки)	6	залік
ОК 22.	Історія країн Сходу (Історія Середньовічного Сходу)	4,5	залік
ОК 23.	Методика викладання історії	4,5	екзамен
ОК 24.	Історія історичної науки	3	екзамен
ОК 25.	Історія України (Нова історія України)	6	екзамен
ОК 26.	Історія країн Сходу (Нова історія країн Сходу)	3	диференційований залік
ОК 27.	Історія слов'янських країн (Нова історія)	4	екзамен
ОК 28.	Історія Східної Європи	3	екзамен
ОК 29.	Нова та Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	12,5	екзамен
ОК 30.	Історія слов'янських країн (Новітня історія)	4,5	екзамен
ОК 31.	Історія країн Сходу (Новітня історія країн Сходу)	3	екзамен
ОК 32.	Українська історіографія	5	екзамен
ОК 33.	Історія України (Новітня історія України)	5,5	екзамен
ОК 34.	Етнологія (загальна етнологія, етнологія України)	5	залік
ОК 35.	Курсові роботи з фахових дисциплін	3	диференційований залік
ОК 36.	Навчальна практика	9	залік
ОК 37.	Виробнича практика	9	диференційований залік
ОК 38.	Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	7,5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент: 180 кредитів			
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Економіка / Соціологія / Історія світової культури	3	залік
ВК 2.	Політологія / Україна в Європі і світі	3	залік
ВК 3.	Риторика / Культура наукової	3	залік

	мови		
ВК 4.	Дисципліни за вільним вибором студента	6	залік
ВК 5.	Спеціальні історичні дисципліни / Допоміжні історичні дисципліни	4	залік
ВК 6.	Історична географія / Історична хронологія	3,5	залік
ВК 7.	Основи архівознавства / Основи документознавства	3	залік
ВК 8.	Музеєзнавство / Історія музейної справи	3	залік
ВК 9.	Основи римського приватного права/Міграційні процеси в Україні	3	залік
ВК 10.	Історична генеалогія/ Історична урбаністика	3,5	залік
ВК 11.	Історія Херсонщини / Історія Херсона	3	залік
ВК 12.	Теорія держави і права / Історія правових і політичних вчень	3	диференційований залік
ВК 13.	Історія держави і права України / Конституційне право України	3	залік
ВК 14.	Методика викладання правознавства / Правова освіта та виховання в школі	3	залік
ВК 15.	Історія держави і права зарубіжних країн / Історія держави і права країн Західної Європи	6	екзамен
ВК 16.	Основи цивільного права і цивільного процесу / Основи сімейного права	3	залік
ВК 17.	Основи трудового права / Основи господарського права	4	диференційований залік
Загальний обсяг вибірових компонент: 60 кредитів			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : 240 кредитів			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Історія української культури (3 кр. – диф. залік)	Психологія (3 кр. - екз.)		Філософія (3 кр. - екз.)	Українська історіографія (5 кр. – екз.)			
Українська мова (за професійним спрямуванням) (3 кр.- екз.)		Педагогіка (4 кр. - екз.)		Методика викладання історії (4,5 кр. - екз.)			
Іноземна мова (6,5 кр. - екз.)				Історія історичної науки (3 кр. - екз.)			
Вступ до спеціальності (4,5 кр. - екз.)	Спеціальні історичні дисципліни / Допоміжні історичні дисципліни (4 кр. – залік)	Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи) (3 кр. – диф. залік)		Курсові роботи з фахових дисциплін (3 кр. – диф. залік)		Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти (7,5 кр. – екз.)	
Вікова фізіологія і валеологія (3 кр. – залік)		Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист) (3 кр. – залік)		Інформаційні технології в галузі (3 кр. - залік)			
Історія первісного суспільства (4,5 кр. - екз.)	Історія України (Давня історія України) (4 кр. - екз.)	Історія України (Середньовічна історія України) (4 кр. - екз.)		Історія України (Нова історія України) (6 кр. – екз.)			Історія України (Новітня історія України) (5,5 кр. – екз.)
Історія стародавнього Сходу (4,5 кр. - екз.)	Історія стародавньої Греції та Риму (5 кр. – диф. залік)	Історія Європи (Середні віки та Ранній Новий час) (8 кр. – залік)		Нова та Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (12,5 кр. – екз.)			
Історичне краєзнавство (3 кр. – залік)		Джерелознавство (5 кр. – диф. залік)					

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Етнологія (загальна етнологія, етнологія України) (5 кр. – диф. залік)		Історія слов'янських країн (Середні віки) (6 кр. – залік)		Історія слов'янських країн (Нова історія) (4 кр. - екз.)		Історія слов'янських країн (Новітня історія) (4,5 кр. – екз.)	
	Археологія (5 кр. – диф. залік)	Історія країн Сходу (Історія Середньовічного Сходу) (4,5 кр. – залік)			Історія країн Сходу (Нова історія країн Сходу) (3 кр. – диф. залік)	Історія країн Сходу (Новітня історія країн Сходу) (3 кр. – екз.)	
	Історична географія / Історична хронологія (3,5 кр. – диф. залік)				Музеезнавство / Історія музейної справи (3 кр. – залік)	Історія Східної Європи (3 кр. – екз.)	
Риторика / Культура наукової мови (3 кр. – залік)			Основи архівознавства / Основи документознавства (3 кр. – залік)	Економіка / Соціологія / Історія світової культури (3 кр. – залік)	Політологія / Україна в Європі і світі (3 кр. – залік)		Історія Херсонщини / Історія Херсона (3 кр. – залік)
			Дисципліни за вільним вибором студента (3 кр. – залік)		Дисципліни за вільним вибором студента (3 кр. – залік)	Основи римського приватного права/Міграційні процеси в Україні (3 кр. – залік)	Історична генеалогія/ Історична урбаністика (3 кр. – залік)
			Теорія держави і права / Історія правових і політичних вчень (3 кр. – залік)	Історія держави і права України / Конституційне право України (3 кр. – залік)		Основи цивільного права і цивільного процесу / Основи сімейного права (3 кр. – залік)	Основи трудового права / Основи господарського права (3 кр. – диф. залік)
				Методика викладання правознавства / Правова освіта та виховання в школі (3 кр. – залік)			

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
				Історія держави і права зарубіжних країн / Історія держави і права країн Західної Європи (6 кр. – екзамен)			
		Практика навчальна (6 кр. - зал.)			Практика навчальна (3 кр. - зал.)		Практика виробнича (9 кр. – диф. зал.)

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (історія)» спеціальності 014.03 Середня освіта (історія) проводиться у формі екзаменів, захисту дипломної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: вчитель історії, історик.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

